

Handlingsplan for forskningsevaluering 2011-2012

Handlingsplanen indeholder dels en oversigt de evalueringer, som Videnskabsministeriet sætter i gang i 2011, dels en oversigt over de evalueringer, der påtænkes sat i gang i 2012. Derudover indeholder handlingsplanen korte beskrivelser af de enkelte evalueringers formål, målgruppe og anvendelse.

Oversigt over evalueringer, der sættes i gang i 2011

Følgende evalueringer sættes i gang i 2011:

År	Evalueringer
2011	1. Humanistisk forskning 2. "Indbagte" postdocstipendier 3. Programmet "Tværgående brug af Nanovidenskab og -teknologi, Bioteknologi og IT"

Oversigt over evalueringer, der påtænkes sat i gang i 2012

Følgende evalueringer påtænkes sat i gang i 2012:

År	Evalueringer
2012	4. Energiprogrammer 5. Klinisk forskning 6. Virkemidlet "centre"

I det følgende er de enkelte evalueringer kort beskrevet med hensyn til formål, målgruppe og anvendelse.

Evalueringer, der sættes i gang i 2011

1. Evaluering af humanistisk forskning

Humanistisk forskning er et bredt og differentieret område, der på flere punkter er under forandring i disse år. Eksempelvis er tværvideenskabeligt samarbejde karakteristisk for meget af den udvikling, der sker inden for det moderne humaniora. Desuden er der de senere år kommet øget fokus på forskningens potentialer i forhold til at imødegå de krav, som globaliseringen stiller samfundet overfor, f.eks. med hensyn til kulturstudier, kommunikation, it og innovation. Samtidig er humanistisk forskning genstand for en del debat. Det gælder f.eks. i forhold til behovet for humanistiske kandidater og ph.d.'er på arbejdsmarkedet og humanistisk forsknings rolle i samfundet. Endvidere er der et øget politisk og institutionelt pres for at gøre forskningen mere internationalt orienteret med hensyn til f.eks. publicering. Såvel udviklingstendenserne som forandringsprocesserne er interessante i en evalueringsmæssig sammenhæng.

1. marts 2011

Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler

Poul Schjørring
Telefon 3544 6202
Telefax 3544 6201
E-post posc@fi.dk

Sagsnr. 10-097031
Dok nr. 1734870
Side 1/2

Danmarks Forskningspolitiske Råd har i efteråret 2009 foretaget en kortlægning af humanistisk forskning i Danmark. Resultaterne kan bidrage til at kvalificere en mulig evaluering af humanistisk forskning. Evalueringen kan endvidere inddrage et flerårigt, kvantitativt datamateriale fra den bibliometriske forskningsindikator.

Formålet med evalueringen er blandt andet at skabe viden og synlighed om humanistisk forskning. Det nærmere formål, genstandsfeltet og målgruppen for en evaluering vil blandt andet tage udgangspunkt i kortlægningen af humanistisk forskning og skal ske med inddragelse af centrale interessenter. Afhængigt af det nærmere formål med evalueringen kan det være relevant at inddrage den humanistiske forskning, der finder sted under Kulturministeriets ressortområde. Det overvejes endvidere at gennemføre evalueringen i et internationalt, komparativt perspektiv.

2. Evaluering af ”indbagte” postdocstipendier

Videnskabsministeriet offentliggjorde i 2010 en evaluering af forskningsrådenes virkemidler til fremme af karriere. Evalueringen konkluderede overordnet, at forskningsrådenes virkemidler rettet mod karriere samlet set virker, da de resulterer i markante positive effekter for bevillingsmodtagerne, både hvad angår forskningsfaglig konsolidering, etablering af samarbejder, større gennemslagskraft og mere personlig ansvar.

Evalueringen omfattede postdocstipendiater, der havde modtaget en bevilling direkte fra de faglige forskningsråd i Det Frie Forskningsråd. Af ressourcemæssige hensyn omfattede den til gengæld ikke indirekte modtagere, de såkaldte ”indbagte” postdocstipendiater, der indgår i et større forskningsprojekt under ledelse af en forskningsleder, der er ansøger og bevillingshaver.

Formålet med den planlagte evaluering er at vurdere, hvordan postdocstipendiater udmøntet gennem større forskningsbevillinger klarer sig senere sammenlignet med postdocstipendiater, der selv har søgt og modtaget egen bevilling fra de faglige forskningsråd. Målgruppen for evalueringen er først og fremmest Det Frie Forskningsråd, der kan bruge evalueringens resultater til at træffe beslutning om fremtidig dimensionering af hhv. individuelle postdocstipendier, og de stipendier, der indgår som en del af en større forskningsbevilling, som er tildelt en forskningsleder.

3. Evaluering af programmet ”Tværgående brug af Nanovidenskab og -teknologi, Bioteknologi og IT”

Nanoteknologien anses for at have store industrielle og samfundsmæssige perspektiver nationalt og internationalt. Det er derfor vigtigt, at de stærke danske nanoteknologimiljøer udbygges, og at samarbejdet med udenlandske forskermiljøer intensiveres. Ligeledes vurderes forskning inden for bioteknologi og it at være afgørende for at konsolidere Danmarks forskningsposition og konkurrenceevne.

Det Strategiske Forskningsråd har i perioden 2005-2008 bevilget midler til forskningsprogrammet ”Tværgående brug af Nanovidenskab og -teknologi, Bioteknologi og IT”, som har til formål at identificere og udvikle fremtidige muligheder

ved brug af nanoteknologi, bioteknologi og informations- og kommunikationsteknologi. Der er i perioden i alt bevilget ca. 275 mio. kr. fordelt på 31 bevillinger.

Formålet med evalueringen er at dokumentere udbyttet af de anvendte midler og skabe synlighed om programmet. Evalueringen vil belyse, om programmet har levet op til sit formål, herunder dets problemorientering, samt fokusere på resultaterne af programmet, f.eks. i forhold til forskningens omfang, kvalitet, organisering, synlighed, kommercialisering og internationalisering. I forbindelse hermed kan god praksis identificeres. Desuden kan styrkepositioner inden for den samlede danske indsats på området synliggøres. Målgruppen for evalueringen er forskningsrådssystemet og det politiske system, som kan anvende evalueringen til at videreudvikle og prioritere den fremtidige indsats.

Evalueringer, der påtænkes sat i gang i 2012

4. Evaluering af energiprogrammer

Danmark er et foregangsland inden for udvikling og brug af vedvarende energi. For at fastholde denne position kræves der fortsat forskning med udgangspunkt i såvel kendte som mindre kendte styrkepositioner inden for vedvarende og bæredygtig energi.

Det Strategiske Forskningsråd har siden 2004 bevilget midler til energiforskning. I perioden 2004-2008 er der i alt bevilget 420 mio. kr. fordelt på 56 bevillinger. Biobrændstoffer, brint og brændselsceller, energisystemer og vindenergi har været de højest prioriterede teknologiske indsatsområder. I forbindelse med forundersøgelsen til evalueringen skal det afklares, i hvilket omfang det er hensigtsmæssigt at inddrage andre energiprogrammer.

Formålet med evalueringen er at dokumentere udbyttet af de anvendte midler og skabe synlighed om energiprogrammer. Evalueringen vil belyse, om programmerne har levet op til deres formål, herunder deres problemorientering, samt fokusere på resultaterne af programmerne, f.eks. i forhold til forskningens omfang, kvalitet, organisering, synlighed, kommercialisering og internationalisering. I forbindelse hermed kan god praksis identificeres. Målgruppen for evalueringen er forskningsrådssystemet og det politiske system, som kan anvende evalueringen til at videreudvikle og prioritere den fremtidige indsats.

5. Evaluering af klinisk forskning

Klinisk forskning omfatter den patientnære forskning, som har til formål at udvikle bedre metoder til gennemførelse af diagnostik, behandling og pleje. Den kliniske forskning er vigtig for, at samfundet kan imødekomme de udfordringer, som f.eks. en aldrende befolkning vil udgøre i de kommende år. Samtidig har klinisk forskning et betydeligt omfang målt på udgifter. Der findes ganske vist ikke nogen samlet eksakt opgørelse over, hvor mange offentlige midler der hvert år investeres i den kliniske forskning, men den del af de offentlige udgifter til sundhedsvidenskabelig forskning, som finder sted på sygehusene, kan bruges som en indikation på niveauet. Udgifterne var i 2006 på ca. 1,5 mia. kr.

Den kliniske forskning i Danmark er i dag blandt verdens bedste målt på antal publikationer, men til trods for den gode placering kan det blive en udfordring at

bevare denne position. Der er således en række rammevilkår, som kan have betydning for kvaliteten af den kliniske forskning i Danmark. For det første kan et stigende produktionspres og en øget effektivisering på sygehusene samt manglen på læger have betydning for prioriteringen af den kliniske forskning. For det andet fremfører nogle parter, at lægemiddelindustrien, som er en væsentlig partner for udførelse af klinisk forskning, i stigende grad placerer forskningsaktiviteter i Asien og Østeuropa. For det tredje findes der ikke alle steder den infrastruktur, som er nødvendig for at bedrive klinisk forskning. Og endelig kan manglende karriereveje for det fjerde være et problem for den kliniske forskning.

Formålet med evalueringen er at vurdere rammevilkårenes betydning for den danske kliniske forskning. Forsknings- og Innovationsstyrelsen har i 2010 gennemført en kortlægning af dansk lægemiddelforskning, som har snitflader til den kliniske forskning. Evalueringen kan derfor med fordel bygge oven på resultaterne af kortlægningen. Den danske kliniske forskning kan endvidere belyses i et internationalt komparativt perspektiv, eventuelt med udgangspunkt i den evaluering, der i 2009 er gennemført af klinisk forskning i Sverige og Finland. I så fald skal evalueringen i højere grad have fokus på den forskningsmæssige kvalitet frem for rammevilkår, men også eksempelvis finansieringsmønstre og fordelingen af offentlig og privat forskning vil være relevant at belyse.

Målgruppen for evalueringen er primært det politiske system og forskningsråds-systemet i relation til prioritering af midler til og inden for området. Desuden er hospitalerne og regionerne aftagere af resultaterne af evalueringen. Derudover vil evalueringen være relevant for eksempelvis Det Nationale Samarbejdsforum for Sundhedsforskning.

6. Evaluering af virkemidlet ”centre”

De forskningsfinansierende organer støtter forskningen med betydelige summer. Det sker bl.a. gennem støtte til store, længerevarende satsninger, herunder centre. Både Det Frie Forskningsråd, Det Strategiske Forskningsråd og Danmarks Grundforskningsfond anvender ”centre” som virkemiddel. Definitionen og den konkrete udformning af virkemidlet centre varierer mellem de forskellige forskningsfinansierende organer, men fælles er, at virkemidlet har til formål at etablere og udvikle fokuserede miljøer af international kvalitet inden for et forskningsfelt.

Formålet med evalueringen er at belyse virkemidlet centre mht. etablering, gennemførelse og eventuel indlejring, når bevillingerne fra de forskningsfinansierende organer ophører. Evalueringen skal både vurdere processer og resultater i forhold til centrene og i forhold til de miljøer, hvor centrene er forankret, f.eks. mht. forskningsprofil og prioriteringer, herunder infrastruktur og personalesammensætning. I den forbindelse skal evalueringen vurdere forskellige centerkonstruktioner og forskellige modeller for indlejring, og evalueringen skal inddrage internationale erfaringer. Målgruppen for evalueringen er primært de forskningsfinansierende organer og universiteterne.